

חלקי המשפט

דף סיכום: איך מזהים כל חלק במשפט – עיקרי המשפט, המשלימים וההסגר

עיקרי המשפט

מתחילים מהנשוא, ואחריו מוצאים את הנושא.

| סוג המשפט    | מה הנשוא?                    | דוגמה                                                                                   |
|--------------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| פועלי        | פועל                         | התלמידים <sup>נושא</sup> <sup>נשוא</sup> הציגו <sup>פועל</sup> עבודה.                   |
| שמני         | שם עצם, שם תואר או צירוף יחס | הים <sup>נושא</sup> <sup>נשוא שמני</sup> סוער .                                         |
| שמני עם אוגד | שם, ולפניו אוגד              | הדרך <sup>נושא</sup> <sup>אוגד</sup> <sup>נשוא שמני</sup> הייתה <sup>פועל</sup> ארוכה . |

המשלימים

| חלק   | למה הוא מצטרף?                 | דוגמה                                                                                 |
|-------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| מושא  | לפועל, לרוב אחרי מילת יחס      | סיפרה <sup>מושא</sup> על המסע                                                         |
| תיאור | לפעולה – זמן, מקום, סיבה, אופן | בערב <sup>תיאור זמן</sup> , בבית <sup>תיאור מקום</sup> , בזירות <sup>תיאור אופן</sup> |
| לוואי | לשם עצם                        | ספר <sup>לוואי</sup> מרתק                                                             |

הסגר

- 1. מביע עמדה, הסבר או מקור.
- 2. מופרד בפסיקים, במקפים או בסוגריים.
- 3. בלעדיו המשפט נשאר שלם.

דוגמאות:

|                                      |                                               |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------|
| לדעתי, <sup>הסגר</sup> ההחלטה נכונה. | הפרויקט, <sup>הסגר</sup> כך נמסר, יושלם בקיץ. |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------|

**זכרו!** מתחילים תמיד מהנשוא: שואלים «מה נאמר כאן?», ואז «על מי או על מה?» – כך מוצאים את הנושא. רק אחר כך מזהים את המשלימים.

**דוגמה פתורה:** במשפט «בבוקר נסגר הכביש הראשי» המילה «בבוקר» היא \_\_\_\_.

- 1. הנשוא: נסגר; הנושא: הכביש.
  - 2. «בבוקר» עונה על השאלה «מתי?» – זו נסיבה של הפעולה.
- התשובה:** תיאור זמן

**בדקים את עצמנו – כתבו מה התפקיד התחבירי של המילה או הצירוף במירכאות:**

- א.** במשפט «השיעור היה מעניין» המילה «היה» היא \_\_\_\_.
- ב.** במשפט «קראתי את המאמר» הצירוף «את המאמר» הוא \_\_\_\_.
- ג.** במשפט «הם, למרבה הצער, איחרו» הצירוף «למרבה הצער» הוא \_\_\_\_.
- ד.** בצירוף «תוכנית חדשה» המילה «חדשה» היא \_\_\_\_.

תשובות לבדיקה עצמית: א. אוגד · ב. מושא · ג. הסגר · ד. לוואי